

2 mei 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr.T.A. Hekster, advocaat te Utrecht,

tegen:

wijlen [naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van de Heilige Geest.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 20 december 2011. Op 23 januari 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], CSSp, regionaal overste van het bestuur van de Congregatie van de Heilige Geest.

Op 5 april 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn echtgenote [naam]. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mw. Hekster voornoemd.

Namens aangeklaagde/de Congregatie is verschenen [naam] voornoemd.

2. De klacht

2.1. Klager heeft de periode van 1965-1969 doorgebracht aan het Kleinseminarie van de paters van de Heilige Geest in [plaats]. Aangeklaagde was de altijd aanwezige pater, de centrale figuur voor met name de relatief jonge leerlingen. Hij was voor hen de vertrouwenspersoon. Aangeklaagde had wekelijks een gesprekje met klager en nam het initiatief om met klager te praten over diens masturbatiegedrag. Klager dacht dat het erbij hoorde, in het kader van het zieleheil en het afleggen van verantwoording aan iemand die werd beschouwd als een autoriteit. Klager beschouwde aangeklaagde ook als een vervangende ouder, iemand die zich om hem bekommerde en door wie je niet graag

vermanend wil worden toegesproken. Het onderwerp masturbatie werd door aangeklaagde vaak aan de orde gesteld. Ook beloofde hij klager een dubbeltje als deze een week lang niet zou masturberen. Aangeklaagde kon dan de week erop weer terugkomen op dat onderwerp. Hij liet in zijn kamer ook plaatjes zien van naakte mannen en vrouwen, hetgeen klager opwond. Aangeklaagde informeerde op een gegeven moment of al dat gemasturbeer geen pijn deed. Klager antwoordde bevestigend. De eerstvolgende keer dat aangeklaagde klager aansprak op het masturbeergedrag, was in zijn kamer. Aangeklaagde had toen 'zalf' bij zich. Klager werd gesommeerd zijn broek te laten zakken, waarna aangeklaagde eerst klagers eikel en vervolgens het gebied eronder nadrukkelijk insmeerde. Klager kreeg hierdoor een erectie en aangeklaagde zei dat het erbij hoorde. Dit alles heeft gedurende ongeveer één jaar met enige regelmaat plaatsgevonden. Klager was toen 12 of 13 jaar oud.

2.2. Klager heeft relatief weinig last ondervonden van hetgeen hem is overkomen. Hij ervaart een sterk gevoel van solidariteit met degenen voor wie de gevolgen veel ernstiger zijn. Hij ervaart ook een gevoel van boosheid, als hij er destijds mee naar buiten was gekomen, was het eerder gestopt. Klager blijft ook zitten met de vraag wat aangeklaagde bezielde om het vertrouwen van kwetsbare kinderen zo te beschamen.

2.3. Klager beoogt met zijn klacht in de eerste plaats steun te betuigen aan andere slachtoffers, voorts erkenning te krijgen voor hetgeen heeft plaatsgevonden en ten slotte bij te dragen aan het voorkomen van herhalingen.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. [Naam] heeft in zijn reactie aangegeven het te betreuren dat hij niet eerder met klager persoonlijk contact heeft gehad zoals wel met andere klagers. Hij heeft geen twijfels over het gestelde misbruik, te meer niet omdat er meer klachten over aangeklaagde bekend zijn. Ter zitting heeft hij aangegeven dat het de taak van aangeklaagde was om de regels strikt te handhaven. Het informeren naar masturbatiegedrag was echter grensoverschrijdend, dergelijke onderwerpen waren voorbehouden aan de biechtvader.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3. [Naam] heeft mede op grond van klachten van anderen die tegen aangeklaagde zijn ingediend, het door klager gestelde misbruik erkend. Ook de Klachtencommissie is op grond van de verklaring van klager en de door hem overgelegde steunverklaringen, alsmede door

klachten van anderen tegen aangeklaagde die door de Klachtencommissie gegrond zijn verklaard (onder andere 2011T389, 2011T483), van oordeel dat het door klager gestelde misbruik heeft plaatsgevonden. Zijn klacht dient derhalve gegrond verklaard te worden.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 12-13 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij meende vertrouwen te mogen stellen..

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. [Naam] heeft daartoe een eerste stap gedaan door ter zitting namens de Congregatie het leed te erkennen en oprecht spijt te betuigen.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie van de Heilige Geest om – voor zover dat nog niet is gebeurd – de klacht gegrond te verklaren, te erkennen dat een lid van de congregatie klager seksueel misbruikt heeft en namens de congregatie spijt te betuigen over het klager aangedane leed.

Dit advies is vastgesteld op 2 mei 2012 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, Mr. M.P.P.M. Merx en W.A.M.C. Mol, leden, bijgestaan door drs. M.G.M. van Rijnstra, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie van de Heilige Geest en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.